

Átmenthető-e másik nyelvre?

KONFERENCIA Beszélgetés a műfordításról

FOTÓ: GÁSPÁR GÁBOR

Esterházy Péter író vendégként az egyik művéből olvasott fel

GAÁL JULIANNA
gaal.julianne@naplo.pt.hu

Balatonfüred – Az elmúlt kétszáz évben jelentősen változott a műfordítás funkciója. Mi ma a küldetése és teljesíti-e azt? – erről beszélgetett Schein Gábor négy irodalmárral, Selyem Zsuzsanna kolozsvári író, szerkesztővel, Csordás Gábor költő, műfordítóval, a Jelenkor kiadó főigazgatójával, Földényi F. László esszéista, egyetemi tanárral és Márton László próza- és drámaíróval.

A műfordítás mindig azokban a korokban virágzott, melyekben elő kellett segíteni egy új kultúra átvételét, így igazából két nagy korszaka volt – kezdte a beszélgetést Csordás Gábor. – Augustus kora, amikor a rómaiak lefordították az egész görög kultúrát, és a 16. századi Franciaország, amikor a humanista latin irodalmat fordították le francia nyelvre.

A befogadó ország kiválasztja azt, hogy mit akar lefordítani, azt, amit azonban nem lehet átültetni, az a kultúra maga, melyből az irodalom kinő – jegyezte meg Földényi F. László. – Ezenkívül minden nyelvnek megvannak azok a sajátosságai, melyeket nem lehet átmenteni egy másik nyelvre – tette hozzá. – A magyar meglehetősen prűd, elfordul például a halál és az erotika témájától. Így teljes átjárás nem is lehet a kultúrák között. A magyar műfordítás

A hazai aranykoruk a sztálinizmus időszakában volt

aranykora a sztálinizmus időszaka volt, mert a fordítások által szellemi szabadságot lehetett átmenteni. Az ilyen aranykorok mögött nagyon sokszor a saját irodalmi viszonyok szegényessége áll.

Selyem Zsuzsanna szerint nem lehetetlen szövegössze-

A napokban ért véget az **Európa fordítói nemzetközi fordítói konferencia** a tóparti városban. A találkozó vendége volt többek között Esterházy Péter, aki **Hahn-Hahn grófnő pillantása** című művéből olvasott fel. Másnap az 1989 utáni európai fordítói helyzetet elemezte Csordás Gábor, Tereza Worowska lengyel, Árpád Vickó szerb, Yu Ze Min kínai és Rostás-Farkas György lovári fordító.

függést átültetni, ez azt jelenti, hogy meg kell alkotni a kontextust. Meg kell teremteni a művészi szabadság feltételeit, a prűdéria ugyanis a gondolkodás blokkja. A kortárs magyar irodalom fontos eseménye egyébként a prűdéria felszabadítása, tehát mostanában éppen ezen blokkok, klisék megbontása történik. Fontos lenne a nemzeti irodalom kereteit rugalmasabban kezelni, fogalmazott Márton László, így nagyobb lenne az átjárhatóság a magyar és nem magyar irodalom között. Ez annál is fontosabb lenne, mert Magyarország mindig is többnyelvű ország volt.